

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2-50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmonă
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O chestie arzătoare

— Cum să ajutăm văduvele și orfanii de preot? —

Articolul din fruntea numărului 47 al „Unirei” a aflat un viu răsădit în sufletul tuturor, cari se interesează de soarta vitregă a familiilor preoțești după moartea preotului. Și cine n'ar voi să li-se schimbe soarta în spre mai bine! E întrebare însă cum?

Problema nu e așa ușor de rezolvat, cum poate cred sărmenele văduve, cari tot mereu apelează la noi. Preoțimea din întreaga provincie mitropolitană s'a ocupat și înainte de războiu foarte intensiv cu îmbunătățirea pensiilor pentru văduvele și orfanii de preot. A adus chiar și jertfe considerabile în acest scop. Așa s. p. în dieceza de Oradea mare, dacă nu întrevenea războiul mondial, pensiile văduvelor de preot, pe lângă baza de 500 cor. pensie începătoare, cu un adaus de câte 10 cor. după tot anul de funcțiune al soțului mort, ar fi fost chiar mulțumitoare. Astfel pensia unei văduve de preot, computându-se maximalul anilor de serviciu în 40, putea să atingă suma frumoasă de 900 coroane pe an, căreia azi i-ar corespunde suma de $50 \times 900 = 45,000$ Lei. Afară de această, văduva cu orfanii minori, mai avea de fiecare orfan încă un plus anual de câte 100 cor., ceea ce ar corespunde azi la 5000 Lei.

Urmările războiului au nenorocit însă și mai mult pe bietele văduve de preot, precum această nenorocire valutară o resimt și alte văduve, dimpreună cu toți pensionarii. Înaintea de războiu preoțimea noastră orădană a concurs la alimentarea și sporirea fondului diecezan a văduvelor și orfanilor de preot cu 50%, respective cu 30% a întreg salarului preoțesc; și era aproape destul. Azi concurem cu 100%, și nu se ajunge *).

Se poate cere oare un sacrificiu și mai mare dela noi? Să zicem, că da! Să presupunem că am putea concurge peste celea 100%, eu încă 100%. Ce am făcut? Atunci poate se va urca pensia de azi dela 680 Lei anual, la 1360 Lei. Ce-ai ajutat? Aproape nimica. În schimb a-i îngreunat pe cei mai mulți dintre preoți cu sarcini aproape insuportabile.

Cu toate acestea trebuie să se facă ceva pentru cele mai disperate văduve, cari sunt văduvele de preot, atât cele de azi, cât și cele din viitor. Și după a mea părere *ajutorarea văduvelor și orfanilor din chestie va trebui să se facă prin 3 factori deopotrivă obligați la aceasta*, și anume: 1. Prin sârguința și cruțarea fiecărei familii preoțești interesate. 2. Prin concursul întregii tagme preoțești la

*) Pe cât știm noi, cele 10% reținute la ordinul ministerului din competențele preoțești dela stat nu s'au vărsat încă — cel puțin în arhidieceză — în fondul deficiențelor, respective viduo-orfanal, ci se administrează separat, reprezentând o sumă foarte însemnată, din care s'ar putea face față multor necazuri. N. R.

alimentarea și augmentarea fondurilor, pentru văduvele și orfanii de preot. 3. Prin concursul dat din partea diecezelor respective, înțeleg fundațiunile diecezane de tot soiul. — Ar mai putea fi vorba, în sfârșit, și de anumit ajutor dela stat, dar pe acesta nu te prea poți răzumi totdeauna.

Analizând acești factori, primul, evident nu poate conta, când e vorba de văduvele actuale, după ce el aparține trecutului. Vine deci la rând al doilea factor: *preoțimea*. Aceasta, cum spuneam și mai sus, s'ar mai putea forța să contribuie în loc de 10% după salar, cu 15, ori 20%, fără însă ca să poată ajutarea bine, sau și numai încâtva satisfăcător, pe toate văduvele și orfanii de preot. Cu acest plus s'ar putea ajuta cele mai mizere, și mai avizate. Și aceasta ne-ar și fi scopul cel mai apropiat. A ajuta pe acele văduve și pe acei orfani, cari nici nu mai pot striga după ajutor. Ar trebui deci să se conscrie în toate diecezele văduvele cele mai lipsite și mai neputincioase, orfanii cei mai nefericiți, cărora să li-se vină momentan în ajutor, cu un spor de contribuție anuală de 5, ori 10 la sută după salarul fiecărui preot.

Acest tratament deosebit nu poate fi injust față de celelalte văduve, cari dispun și de alte mijloace de traiu. Ordinea dragostei cere doar să ajuți mai întâi pe cel mai flămând.

Un alt factor, de care am pomenit, sunt *diecezele*. Aici adeseori se face o recriminare arhierilor din trecut mai ales, că nu s'au îngrijit de văduvele de preot și de orfanii lor. Și această neglijență li-se atribuie pe 2 conturi. Ori că n'au contribuit din venitul lor la mărirea fondurilor viduo-orfanale, ori că nu le-au dat ajutoare din alte fonduri diecezane. Dar e nedreaptă și neîntemeiată această învinuire. Pentru că noi preabine știm, că până mai ieri aveam lipsuri și mai arzătoare decât ale văduvelor. Nu era întrebare în trecut numai de viața văduvelor și a orfanilor de preot, ci era vorba de viața neamului întreg, pe care trebuia s'o salveze arhierii de pe vremuri, prin biserică și prin cultura națională. Și noi știm, că episcopatele cari au avut moșii și-au făcut din greu datoria, atât la Blaj cât și la Oradea, — chiar și față de văduvele și orfanii preoților, prin ridicarea internatelor menite să adăpostească în primul rând copiii orfani ai preoților.

Azi între împrejurările schimbate în favorul neamului întreg, aflu și eu de just și de potrivit, ca întru ajutorarea văduvelor și a orfanilor de preot să vină, după putință și trebuință, și celelalte *fonduri diecezane*. Iar în *internatele diecezane*, la fondarea și susținerea cărora n'a contribuit aproape nime afară de preoți, bursele să servească, în primul rând și fără rezerve, pentru orfanii și orfanele de preot; altora, și mai ales mirenii, le va fi destul favor, primirea pre lângă taxă corespunzătoare a copiilor lor în internate,

incă tot mai favorabilă și atunci, ca în alt loc. Fiecare dieceză ar mai trebui să creeze pentru văduvele mai neputincioase și orfanii de preot incapabili de muncă, afară de pensia anuală, sau în conta pensiei anuale, *case de adăpost*, în cutare centru diecezan. Aceste case orfanale ar putea fi împreunate și cu niște *atelieri pentru orfanii de preot* trupește defectuoși, unde s'ar putea ocupa cu ceva industrie potrivită. O asemenea casă de adăpost are în plan să înființeze, în timpul cel mai apropiat, la Beiuș, Preasfințitul Valeriu al Orăzii.

Ar mai fi, că pentru viitoarele văduve să atingem puțin factorul prim: *Obligamentul de a-se ajuta familia preoțească însași*. Cel mai tare razăm este incontestabil acela, pe care și-l poate da fiecare șieși. Eu așa cred, că fiecare preot, ori cât de modest dotat, într'o viață întreagă poate și trebuie să-și câștige o *căsuță cât de simplă*. Și aceasta este asigurarea principală a unei văduve. Iși are căsuța s'a, se retrage acolo, nime nu o vede ce mănă cum se îmbracă în sălașul ei propriu. Cine nu poate face nici această economie, și a fost om necruțător, ori un persecutat de soarte. Preotului care se căsătorește, necondiționat îi trebuie o căsuță cât de modestă. Și acest obligament ar trebui să se impună cel puțin în chip moral fie cărui preot, care-și creează familie.

Iar pentru ca această căsuță să și-o poată câștiga și o preoteasă care ajunge văduvă în etate tină, ar fi de lipsă, să se introducă în mod obligator asigurarea de viață a fiecărui preot căsătorit, până la o sumă corespunzătoare. În locul taxelor matrimoniale, unde sunt în uz, n'ar strica apoi să se introducă *cauțiunile personale în favorul preoteselor*, ca și la ofițeri, restituindu-se aceste cauțiuni cu interese cu tot, după moartea preotului, familiei văduve și orfane. Eventuale diplome ale preoteselor s'ar putea considera ca un echivalent al acestor cauțiuni.

Ar mai fi poate și alte modalități de a ne ajuta văduvele și orfanii. Dar lucrul principal e că ceva să se facă, și să se facă fără întârziere. Vedem și azi, că preotesele văduve, cari au diplome sau știu ceva meserie, se pot feri mai bine, ca altele fără aceste mijloace. Apelul la dieceză și preoțime e acum ultima instanță. Totuși pentru ajutorarea grabnică a celor mai lipsite și mai avizate văduve de preot, s'ar putea încerca celea propuse mai sus.

Să începem, fără prea multă discuție!

Un protopop.

„Frația” ortodocșilor sibieni. Simțeam de mult, că ceice îndrumă dela Sibiu destinele ortodoxismului ciscarpatin ne socotesc pe noi, Românii uniți, mult mai departe de ei, decât pe pravoslavnicii tuturor neamurilor balcanice, cu cari sunt uniți în credință. Ni-se spunea însă mereu din partea Sibiului că la ei *naționalismul are întâietate față de che-*

stiunile de credință, și de aceea nu prea îndrăzneau să accentuăm prea mult convingerea noastră contrară.

De-acum, situația se clarifică definitiv și pentru toată lumea. Organul oficial al mitropoliei sibiene, afișează în numărul său delat 26 Noemvrie, noul program — după care s'a lucrat de altfel în deplină consonanță și până acum —, spunând următoarele:

„Oamenii de o credință, ori ce limbă vor vorbi (!), orice culoare vor avea (!), se simt frați, având același conținut sufleteș; și iarăș oamenii cari măcar de ar vorbi aceeași limbă și ar avea aceeași istorie și aceleași aspirații, nu sânt frați adevărați și nici nu pot fi, căci credință deosebită înseamnă suflet deosebit și frații adevărați nu pot avea decât una și aceeași credință, ca să poată avea și același suflet“.

Domnii dela Sibiu se simt deci — și trebuia s'o spună și mai răspicat! — mai frați cu Sărbii, Bulgarii, Grecii, și chiar cu pravoslavnicii Ruși ai Moscovei sovietice, decât cu noi Românii uniți, și aceasta pentru cuvântul că au... același suflet cu ei!

Luăm act și — fără să comentăm deocamdată această declarație semioficială a „Ortodocșilor“ sibiieni — întrebăm doar pe dl Iorga, cu a cărui broșurică „Să părăsim ortodoxia?“ se sprijinește acest punct de vedere, dacă această teorie are într'adevăr și asentimentul dsale.

Ci-că „prea sunt mulți canonicii bisericilor unite“. In „Revista Teologică“ dela Sibiu pâr. Dr. Gh. Ciuhandu, stârșindu-și studiul său despre noua organizare a bisericii ortodoxe din Ardeal, publicat sub titlul „Inapoi la apostolie“ (poate mai curând: înainte la apostolie!), propune ca la fiecare Consistor eparhial, să se mai înființeze câte 5 posturi de asesori-referenți, pentru diferite resorturi.

In actualul buget al Ministerului cultelor și artelor, Sibiuul e luat cu 9 asesori și 2 secretari-asesori, Aradul cu 3+1, Caransebeșul cu 1 arhiereu-vicar, asesor și 4+1, Clujul cu 3+1, Oradea cu 3+1 asesor. Prin noul aranjament Sibiuul ar avea deci 16 asesori, Ca-

ransebeșul 11, Aradul, Clujul și Oradea câte 9 asesori.

In biserica unită avem mult combătuta instituție a Capitelor, la Blaj cu 10, la Gherla Orade și Lugoj cu câte 6 canonici, cari — deși fără nici un temei — sunt considerați de către stat ca având același rol cu asesorii. Dar dacă îi considerăm și numai în acest rol, ne întrebăm: pentru ce se combate din partea neunită numărul prea mare al canonicilor noștri, când ei înșiși reclamă un număr mai mare de asesori referenți, ca să se poată aranja mai „după apostolie“? ... Pentru ce se agită mereu pela ministrul cultelor împotriva bisericii unite pe tema această?

Ar putea pâr. Ciuhandu să ne răspundă?!

Revistă bisericească.

Intr'o nouă declarație referitoare la concordat, d. ministru al cultelor a spus de curând următoarele: „Tratatule pentru concordat sunt în curs și se pare că vor mai continua câțeva vreme. De o parte și de cealaltă se depune destulă bună voință ca să se ajungă la o înțelegere“. — Aviz dlui Moța dela „Liberitatea“!

La 23 Noemvrie c. s'a ținut, în Aula consistorială din Vatican, cu solemnitatea obișnuită la atari ocazii, citirea decretului pontificiu, prin care se aprobă virtuțile deprinse în grad eroic ale venerabilei Lucia Filippini, întemeietoarea și superioara surorilor pii, numite după numele ei. Congregația, pe care a întemeiat-o în eparhia italiana Montefiascone, a cărei catedrală îi păstrează osemintele, a luat o desvoltare din cele mai frumoase, ajungând, cu deosebire în eparhia Trenton din America, la rezultate cu adevărat uimitoare pe terenul carității sociale.

Anul viitor se implinesc 10 ani dela moartea pâr. Ștefan Radic, protopopul Jiului, care timp de peste 40 ani a muncit cu multă pricepere și adevărată abnegație pentru ridicarea culturală și religioasă a credincioșilor

săi din Valea Jiului. Din prilejul acesta, preștimea noastră din acele părți, vrea să-i eternizeze memoria prin crearea unei burse perpetue pe seama unui elev originar din acel protopopiat, care va urma la liceul din Petroșeni. O listă de subscripție lansată în acest scop cere ofertele la „Cassa de păstrare“ din Petroșeni până la 15 Februarie 1925.

La 19 Noemvrie c. a murit Cardinalul Mihail Logue, arhiepiscopul de Armagh și primatle catolicismului irlandez. Născut la 1 Octomvrie 1840, a fost întâiu profesor la Colegiul irlandez din Paris, de unde la 1876 a trecut ca profesor la facultatea de teologie a eparhiei sale natale Raphoe. La 1879 Papa Leo al XIII-lea l-a făcut episcop al aceleși eparhii, iar după 8 ani trece de coadiutor cu drept de succesiune al mitropolitului-primat de Armagh Daniel Mac — Gettigan, care se stinse pușin după aceea, în 3 Decemvrie 1887. La demnitatea cardinaliție a fost ridicat în Consistorul secret din 16 Ianuarie 1893, asigurându-i-se titlul presbiteral al bisericii S. Maria della Pace.

Gazetele din capitală anunță, că parlamentul va avea să se pronunțe în curând asupra unei legi, care va înființa în țară o patriarhie ortodoxă, menită a ridica prestigiul bisericii „dominante“. — Știrea, pe care o găsim foarte probabilă, nu ne miră de loc, fiindcă ortodoxismului nostru de fapt îi mai lipsea doar acest titlu, pentru a putea fi socotit întru toate la fel cu acela al Fanarului. Din partea noastră am propune chiar — dacă ni-se îngăduie —, ca noua patriarhie să fie declarată dintr'odată și „ecumenică“, luând patriarhul titlul de... Papă. Prestigiul ortodoxismului nostru supoartă, credem, și această... mărire.

Deși cu ceva întârziere — primind abia acum raportul — înregistrăm cu plăcere, că Preasfinția Sa Iuliu al Gherlei a săvârșit la SS. Arhangheli sfințirea noiei biserici din Figa (prot. Becleanului), ridicată cu mari jertfe din partea vrednicilor credincioși ai pâr. Mihail Someșan, transferat acum de curând la Șieu-Cristur.

☐ ☐ Foiața „Unirii“ ☐ ☐

In cinstea Maicii Domnului

Sau: Cum m'am tămăduit cu ajutorul Preasfintei Fecioare *)

de Mihail Șerban
inv. în retragere.

Eram ca de 23 ani, servind ca tinăr învățător confesional în comuna Săpânța din jud. Maramurăș. O veche școală de lemn, cu o sală mai mare pentru învățământ, și alte două cămăruțe, dintre cari una servia ca tindă, adăpostea, ca vai de ea, pe elevii de școală și pe învățătorul lor.

Noaptea de vară nici nu le petreceam deci în această locuință foarte modestă, ci într'un șopron din apropierea casei, foarte primitiv și acesta, dar destul de potrivit pentru că să-mi ofere un pat de odihnă. Cum însă de pe la 15 August înainte noaptea încep să fie răcoroase în părțile noastre, într'o bună dimineață m'am trezit cu un picior înțepenit la genunchi, așa că numai cu ajutorul unui toiag am mai putut să mă mișc pentru a-mi procura cele necesare traiului. In noaptea următoare a trecut răul la

*) Nefind în situația de-a putea controla datele cuprinse în aceste șire, le publicăm mai mult ca un prinos al autorului față de Maica Domnului, intervenției căreia își atribuie tămăduirea. N. R.

celalalt picior, înțepenind pe urmă și gleznele dela mâni și picioare, mai umflându-mi-se și grumazul, a cărui țepeneală îmi cauza dureri extraordinare.

Cu ajutorul unei surori mi-am procurat dela Sighet ceva spirt de hirean și spirt de camfor, despre cari mi-s'a spus că pot să-mi folosească. Frecându-mi cu acestea mânil și picioarele, de fapt și-au mai recăștigat elasticitatea pe la încheieturi și durerile au mai încetat. Grumazul însă mă durea tot mai mult, iar umărul și brațul stâng până la cot, au rămas țapene, oricâtă trudă mi-am dat să le aduc vre-o ușurare.

Incepusem să-mi pierd încrederea în medicamentele ce folosiam, punându-mi nădejdea tot mai mult în puterea lui Dumnezeu, în care credeam cu toată tăria, dublând rugăciunile obișnuite. In deosebi una, adresată Preasfintei Fecioare, în care se găsește pasagiul: *Și nimeni care a sperat spre Tine nu s'a rușinat, căci prin Tine îmblânșind pe Dumnezeu, nimeni nu este pârșit*, îmi insuflă mare nădejde, că cu ajutorul Preasfintei Fecioare voi putea să mă tămăduiesc...

Având în apropiere la vre-o 40 klm. un cunoscut loc de pelerinaj, închinat Maicii Domnului, mănăstirea Bixadului, la serbările sufletești ale căreia dela Sânta Maria mică luasem și eu parte în vre-o două rânduri, făcând drumul până acolo pe jos — dupăcum este obiceiul locului —, m'am hotărit ca la sărbătoarea

ce se apropia să merg de nou la acest loc de închinare cucernică. Cuvintele rugăciunii amintite, cari se desprindeau tot mai des de pe buzele mele, m'au făcut să fiu aproape sigur, că putându-mă atinge, la praznicul apropiat, de „icoană făcătoare de minuni“ dela Bixad, o să mi-se facă mai bine.

Firește, nici vorba nu mai putea fi, ca drumul până la mănăstire să-l pot face pe jos. Am tocmit deci căruța lui Gheorghe Popp, numit și Biben, care, voind să ia și el parte la „rugă“, s'a angajat să mă ducă.

Cu tot șezutul moale de otavă ce mi-s'a făcut, călătoria dela școală până la drumul de țară, a fost un adevărat chin; scuturăturile căruții îmi produceau dureri atât de cumplite, încât — după mărturisirea soției cărușului și a surorii mele, cari ședea în față, — schimbam colorii, în cel mai deplin înțeles al cuvântului.

Ajunși la Certeze, o comună aproape de Bixad, am hotărit să poposim noaptea la curatorul Mihailă, care ne-a primit cu toată dragosea. Dorind să-mi dea niște prune din recolta bogată a grădinei, îmi aduc aminte că mi-au adus ca o jumătate litră, pe cari le-am mâncat toate, fără să mai doresc a mă înfrupta din ona cu carne, la care ne poftise bunul nostru gazdă. Am preferit chiar, pentru a mă putea pregăti mai bine sufletește, să nu intru nici peste noapte în casă, rămânând într'o șură, răzimat pe snopii de grâu, cari ocupau o bună jumătate dintr'ansa. Aici m'am rugat toată

Săptămâna politică.

Contrar așteptărilor guvernului, discuția asupra Mesajului a ocupat la *Cameră* cea mai mare parte a săptămânei trecute, în vreme ce *Senatul* și-a petrecut timpul, cu felurite comunicări și cu o lege a măsurilor excepționale, pe care a votat-o. Secțiile s'au ocupat la *Cameră* cu noul budget, iar la *Senat* cu legea administrativă.

— *Apropierea dintre partidul național și d. N. Iorga* pare a se accentua tot mai mult, ajungându-se chiar și în plin parlament la anumite declarații, cari admit comentarii foarte favorabile în acest sens.

— *Gruparea averescană* oarecă, de altă parte, dar — se pare — cu mai puțin rezultat, o apropiere de conservatorii dlui Marghiloman, afirmând sus și tare, că succesiunea îi este asigurată.

— Demisionând Radiciul Egiptului, Zâglul Pașa, s'a format un nou guvern, care primind aproape integral condițiile puse de Anglia, a dus *diferendul anglo-egiptean* spre o soluționare pașnică. Sudanul a fost complet evacuat de trupele egiptene și liniștea s'a restabilit aproape pe întreaga linie.

— La Roma se va deschide *Lunia viitoare în 8 Noembrie ultima sesiune a „Societății națunilor” pe 1924*, având la ordinea zilei o întreagă serie de chestiuni politice, juridice, administrative și umanitare. Ședințele se vor ține sub prezidiul dlui Mello-Franco, ambasadorul Braziliei.

— Comuniștii internaționali au încercat săptămâna trecută o *lovitură de stat în Estonia*, dar trupele republicane au reprimat foarte curând mișcarea înscenată de Soviete, care putea să aibă urmări foarte grave.

FOTO-REMBRANDT.

E. L. BORDAN și PIELLE R.

fotografist, pictor artist, atelier de fotografiat.

Cluj Str. Șaguna 13.

Fotografii artistice, tablouri de olein și aquarell, portrete artistice și pentru copii, fotografii de fabrică și arhitectonice.

Sirocco 539 (117) 2 4

noaptea, fără ca ronțitul cailor, și ploaia bogată ce cădea afară să-mi fi conturbat cât de puțin aceasta sfântă distracție...

Porniți de aici încă înainte de revărsatul zorilor, am ajuns la mănăstire la timp. Cerul se înseninase și razele calde ale soarelui mă încăleau și mai mult în nădejdea, că drumul acesta nu va fi fost făcut înzădar...

Jurul mănăstirii era plin de oameni veniți din toate părțile, pentru a căuta mângâiere aici la picioarele Maicii Domnului. Pe lângă pereții sfântului locaș, era un întreg șir de preoți, cari ascultau mărturisirile celorce dăruiau să se ușureze de sarcina păcatelor. Intrând și eu între acești penitenți, mi-am pregătit sufletul și mai mult pentru a putea dobândi ceea ce speram cu toată încrederea...

Din cauza înghesuiei n'am putut pătrunde în biserică la sf. liturghie și era p'aci să nu mă pot împărtăși nici cu sf. cuminectură, deși un preot ieșise cu cele sfinte pentru a ne cumineca pe cei de afară. Dumitru Papp, alui Dumitru Popii, un voinic țaran dela noi din Săpânță, m'a luat atunci ca pe un copil pe brațe, făcându-mi loc lângă cărarea, dealungul săreia trecea preotul cu sf. potir, ajungând astfel și eu la cima cea de taină.

Acelaș ma așezat apoi la un loc mai ferit, așteptând aici sfârșitul liturghiei și împărtășirea mulțimei. M'a luat apoi de nou pe brațele sale, ducându-mă în biserică, înaintea ușilor împărătești, deasupra cărora era așezată

Știri mărunte.

PENTRU RESTANȚIERI. Mai având o singură lună din acest an, și totuși însă foarte mulți abonați cari nu și-au plătit abonamentul, rugăm stăruitor pe toți restanțierii să binevoiască a nu mai întârzia cu trimiterea sumei ce ne datoresc.

Giacomio Paccini, unul din marii compozitori, care, încă în viață, a ajuns la o celebritate mondială, s'a stins Sâmbăta trecută la Bruxelles. Operile lui: »Bohema«, »Manon—Lescaut«, »Tosca«, »Butterfly« și altele, au intrat în repertoriul tuturor Operelor, și prin ele muzica italiană și-a asigurat pentru totdeauna un titlu de îndreptățită mândrie. Guvernul italian a hotărât, ca funeraliile lui, la care va participa și o delegație a Senatului, al cărui membru a fost, să se facă pe cheltuiala statului italian.

Locale. Măine, Duminecă săptămânei a 10 după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală Reverendul *Ioan Masca*, notar consistorial.

— *Aniversarea zilei de 1 Decembrie* s'a prăznuit la Blaj cu solemnitatea obișnuită. După liturghia festivă din catedrală, toate școlile s'au adunat în sala de gimnastică, unde s'a ținut un festival din cele mai reușite. Arătând însemnătatea zilei, d. Dr. Coriolan Suci, profesor la liceul de băieți, a citit și câteva amintiri personale din zilele de vrajă dela sfârșitul anului 1918. Câte o declamare potrivită dela fiecare școală și câte un punct de cor cu subiecte patriotice a întregit programul acestei frumoase serbări a Blajului, care a avut un rol atât de însemnat în mișcările din 1918.

— »Reuniunea femeilor române din Blaj« a aranjat Sâmbăta trecută o *șezătoare culturală*, la care a vorbit d. profesor Dr. Al. Borza dela universitatea din Cluj, ocupându-se cu multă competență de »protecțiunea naturii«, o temă care-i este foarte simpatică.

Cinematograful — o primejdie publică. Numărul ultim (3) al Revistei »Mișcarea literară« din București publică sub acest titlu. — după publicația parisiană »Revue de l'Université« — un strigăt de alarmă contra primej

icoana mântuirii mele. Cu ajutorul lui am urcat scările puse la îndemâna și sărutând cu credință marginea icoanei, mi-am atins de ea umărul și brațul suferind, iar grumazii i-am apropiat de o pantlică ce împodobia sfânta icoană.

...M'am coborît ușurat și ajuns afară la lumina zilei simțeam oum țepeneala și durerea dela grumaz și dela brațul bolnav mi-se luau parcă cu mâna. Minunea era făcută! În mai puțin de o jumătate de ceas dela atingerea icoanei, mă simțeam bine de tot, așa că în drumul spre casă, pe dealul dela Huța Moșenilor, am urcat și eu pe jos alături de ceilalți până în vârf...

Mărire lui Dumnezeu, care m-a vindecat prin întrepunerea Maicii sale!

...Nimeni care a sperat spre Tine, nu s'a rușinat, că prin Tine îmblânzind pe Dumnezeu, nimeni nu este părăsit.

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5 lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(33) 4-20

diei morale a cinematografelor, din care reșinem următoarele: »Gândiți-vă cum veți pune pe calea dreaptă rațiunea multimilor, cum veți curăți sufletele, dacă faceți pe oameni să trăiască prin imaginație într'o lume convențională, în care nimic nu e la locul lui, în care totul este exagerat, falsificat, în care gesturile își pierd înțelesul adevărat, în care răul e bine și binele e rău. În care virtutea își schimbă caracterul și viciul nu ne mai desgustă, în care pasiunile merg neacoperite, în care tablourile cele mai cinice se succed cu repeziciune — și toate acestea cu aparența înșălătoare a realității«.

Noul turneu al societății scriitorilor români. Incepând, Dumineca trecută, cu Clujul și trecând apoi la Deva (2 Dec.), Timișoara (4 Dec.), »Societatea scriitorilor români« aranjează o nouă serie de șezători literare, după felul celor din primăvara anului trecut. Astăzi (6 Dec.) scriitorii sunt la Arad, mâine (7 Dec.) vor fi la Oradea-Mare, Marți (9 Dec.) la Satu-Mare, Joi (11 Dec.) la Sighetul-Marmației, iar ultima șezătoare din acest turneu se va ține Dumineca viitoare (14 Dec.) la Brașov. Echipa permanentă a acestor șezători o formează dd. I. Al. Bassarabescu, Victor Eftimiu, Alfred Moșoiu, Cincinat Pavelescu, Perpessicius, Liviu Rebreanu, ș. a., în frunte cu d. Octavian Goga, președintele societății.

† **Văd. Irina Popescu n. Dițiu**, o soră a păr. Alexandru Dițiu dela Oradea-mare, s'a stins acolo la 29 Noembrie în anul 57 al vieții sale. — Odihnească în pace!

x **TAȚIANA HUIU și VICTOR MOLDOVAN** logodiți. — Sincere felicitări!

Cărți & reviste.

M. SADOVEANU: Șoimii, Roman. Ediția V. București („Cartea Rom.”) 1924. Prețul Lei 40.

M. G. SAMARINEANU. Tablouri din Pind. Oradea-Mare 1923. Prețul Lei 20.

Sunt — cum atât de bine le spune autorul — »Crâmpee din jalea Pindului românesc«, rămas, pe urma schimbării de regim, pe mâna noilor stăpâni, cari nu mai sunt ca Turcii blajini, când Românul putea să-și trăiască nestingherit viața lui națională, ci țin să-și a-rete puterea, sugrumând orice manifestare străină de aceea a elementului dominant. Versurile dlui S. curg ușor, lăsând totuși cele mai adânci impresii în sufletul cititorului.

Dr. ELIE DĂIANU: Cele două corăbii. și alte cuvântări. București 1914. Prețul Lei 20.

Este un mănușchiu de cuvântări rostite de protopopul nostru dela Cluj cu diferite ocazii solenne (ca punerea pietrii fundamentale a catedralei ortodoxe din Cluj, prohodul episcopului Radu ș. a.), când frumoasa lui putere de sinteză a știut să redese într'o aleasă formă literară gândul atătora din ceice s'au nimerit să-l asculte.

I. L. CARAGEALE: Opere complete. Vol. I. Momente, schițe, amintiri. Ediția IX. București („Cartea Rom.”) 1924. Prețul Lei 25.

I. SLAVICI: Povești. Vol. I. București („Cartea Rom.”) 1924. Prețul Lei 40.

Marele povestitor ne dă în acest volum șapte bucăți din cele mai alese, plăzmuiri minunate ale fantaziei populare, prinse într'un graiu atât de românesc încât citindu-le, nu te mai saturi pe ele. Volumul se îmbie ca un cadou din cele mai potrivite de sfintele sărbători.

NICULAE FILIMON: Ciocoi vechi și noi. Cu o prefață de N. Iorga. București („Cartea Rom.”) 1924. Prețul Lei 30.

VINCENȚIU REMER S. I.: Luna Iunie, închinată Inimii preasfinte a lui Isus Hristos. Considerațiuni și pilde traduse de păr. D. M. Nicolaeș. Hălăucești 1924. Prețul Lei 15.

Intr'o vreme, când profesorul de dogmatică ortodoxă dela Sibiu, d. Dr. Lăzărescu, vede în cultul inimii Domnului o adevărată antropolatrie și chiar ceva mai mult, broșura aceasta are frumoasa menire de-a împrietini și pe Românii mai puțin »ortodocși« cu o practică religioasă, introdusă cu foarte mult folos în biserică apuseană. — O recomandăm cititorilor noștri cu toată căldura.

I. POPESCU-BAJENARU: *Cartea omului matur.* Lucrare premiată de Academia română. Ediția IV. București („Cartea Rom.”) 1924. Prețul Lei 25.

M. THEODORIAN CARADA: *Cum putem normaliza viața politică.* București, 1924.

O broșură de 14 pagini, în care autorul, aderent politic al dlui Marghiloman, cercă să arate, că viața politică a României, desechilibrată prin desbinarea partidului conservator — o creațiune a Regelui Carol —, nu se poate normaliza decât prin reînvierea unui al doilea partid puternic de guvernământ, ale cărui elemente ar fi partidul poporului, partidul național și d. Marghiloman cu ai săi.

COMOARA SATELOR. An. II. Nr. 5—6 (Maiu-Iunie). Revistă lunară de folclor. Blaj (director: Traian German). Abonamentul Lei 60 pe an.

COSINZEANA. An. VIII. Nr. 22 (25 Nov.). Revistă ilustrată. Cluj (director: Sebastian Bornemisa). Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 200 Lei pe an.

PALATUL DE JUSTIȚIE. An VII. Nr. 10 (Octombrie). Apare la sfârșitul fiecărei luni. București (Bulevardul academiei 1.). Abonamentul 100 Lei pe an.

„RAMURI.” An XVIII. Nr. 22—3 (15 Nov.—1 Dec.). Craiova (director: N. Iorga). Abonamentul 120 Lei pe an.

Telefonul „Unirii”.

„Libertatea” Orăștie. Scriind pentru popor, ar trebui să aveți mai mult respect pentru adevăr decât cutare organ dela Cluj, ori Sibiu, cari profesază din oficiu minciuna.

S. Buia. Mulțumim pentru documentul trimis, pe care-l vom utiliza în curând spre a pune de nou în lumină neadevărul afirmațiilor ortodoxe, că lucrează pe barba proprie, fără ajutorul organelor de stat. Sunt lucruri, cari nu pot fi deajuns accentuate și câte o dovadă de natura celei trimise de Dvoastră cumpănește nespuse de mult.

N. Oradea-mare. Pentru broșurile despre pocăiți ale păr. Dr. Nicolae Brinzeu terminul de abonare s'a prelungit, după informațiile sigure ce avem, până la 20 Decembrie c. așa că nu e târziu să faceți anunțările dorite. Prima broșură e vorba să se trimită cam pe la mijlocul lui Ianuarie viitor.

M. București. Cunoaștem și noi articolul din „Cuvântul” referitor la patriarhia României și pentru ca cititorii noștri să cunoască și această părere a unui înalt ierarh ortodox, îl vom da și noi în întregime în numărul proximo.

S. Gherla. Asupra neadevărurilor patente ale „Renașterii” vom mai reveni numai după ce veți trimite datele promise. Ceeace am spus noi în numărul trecut, s'a spus: Dato, sed non concessio.

P. Hunedoara. Luând notă în numărul trecut, credem că nu insistați să mai revenim și în forma pe care ni-o comunicați.

S. Arad. Din suma trimisă 70 Lei au trecut în abonamentul anului viitor.

Consistorul arhiepiscopesc gr.-catolic — Blaj.

Nr. 5520—1924.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până la 13 Decembrie 1924 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alexă Bidian”.

Stipendii adecvate tuturor nepoților din frați și consăngenilor fundatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea „Ioan Daniel Dănuț de Fersig”.

Un (1) stipendiu de 500 Lei.

La acest stipendiu pot concurge studenți români gr.-cat. dela orice școală, sunt însă preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

III. Din fundațiunea „Augustin Laday”.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri

români gr. cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

IV. Din fund. „Ioan M. Moldovan”.

Un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru studii academice.

Două (2) stipendii de câte 1000 Lei, pentru elevi la școlile secundare de orice natură. — Consăngenii au preferință.

V. Din fund. „Dionisiu de Șimon”.

Un (1) stipendiu de 500 Lei pentru agronomie. — Preferință au rudeniile.

VI. Din fundațiunea „Alex. St. Șuluțiu”.

Patru (4) stipendii de câte 400 Lei plus câte un ajutor de 4800 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul ori medicina, afară de patrie.

Două (2) stipendii de câte 300 Lei plus câte un ajutor de 3600 Lei, pentru tineri cari studiază tehnica, metalurgia, pedagogia ori științele reale, afară de patrie.

Zece (10) stipendii de câte 200 Lei plus câte un ajutor de 2400 Lei, pentru tineri cari studiază dreptul în patrie.

Cinci (5) stipendii de câte 100 Lei plus câte un ajutor de 1200 Lei, pentru elevi la liceu în clasele superioare.

Două (2) stipendii de câte 60 Lei plus câte un ajutor de 750 Lei, pentru elevi la liceu în clasele inferioare.

Consăngenii au preferință.

VII. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană.”

Un (1) stipendiu de 300 Lei, pentru studii academice.

Două (2) stipendii de câte 150 Lei, destinate pentru elevi la liceu. Rudeniile au preferință.

VIII. Din fundațiunea „George Vișa”.

Un (1) stipendiu de 600 Lei, pentru perfecționarea studiilor în străinătate.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, pentru studii academice. — Rudeniile au preferință.

IX. Din fundațiunea „I. T. Chețianu”.

Două (2) stipendii de câte 500 Lei, pentru elevi dela școlile din Blaj.

Rudeniile au preferință.

X. Din fundațiunea „Efraim Klein”.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru elevi la liceul din Blaj. — Preferință au elevii din familiile Klein și Munthiul.

XI. Din fundațiunea „Dr. S. Romoșan”.

Un (1) stipendiu de 1864 Lei, pentru universitate și academii.

Un (1) stipendiu de 816 Lei, pentru elevi la liceu.

Preferință au cei de origine nobili.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alătore la suplicile lor: certificat școlar în copie autentică, *carte de botex dela preot*, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul au să alătore atestat dela oficiul parohial respectiv și respective tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să determine apriat suma și soiul stipendiului, pe care îl cer.

Cererile intrate după termen, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15 Noemvrie 1924.

(118) 2—8

Vasile Suciu m. p.
arhiepiscop și mitropolit.

Uzinele de fier și domeniile din Reșița. S. A.

A v i z

Se aduce la cunoștința dlor acționari, cari au subscris acțiuni la emisiunea IV-a a societății noastre, că până la ziua de 1 Decembrie 1924 inclusiv, urmează a se efectua vărsământul al patrulea și ultimul în sumă de lei 400 de fiecare acțiune subscrisă.

În caz, că acționarul nu va efectua vărsământul la data fixată, va avea de plătit dobânzi moratorii de 16 la sută, Societatea rezervându-și dreptul de a proceda, în caz de neplată la termen, conform dispozițiilor prevăzute de lege și de statute.

(121) 2—2

Consiliul de Administrație.

La un institut

de învățământ din Blaj se caută un bucătar priceput și harnic, eventual o bucătăreasă cu

aceleași calități.

Ofertele sunt a se trimite redacției

acestui ziar. (120) 2—3

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 4—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dădăii bisericești: **Vestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile. :
Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A.

CLUJ, STRADA REG. MARIA Nr. 3.

:: SECȚIA CEREALE ::

Cumpără pe lângă prețul cel mai convenabil semințe de trifoi și luțernă. Rugăm pe proprietari respective producători de astfel de semințe, ca să ne ofere acestea, trimițându-ne proba și dicându-ne cantitatea de care dispune precum și prețul ce dorește a-l obține. ::

Acelor producători cari ne vor vinde nouă produsele lor în semințe de trifoi și luțernă, ne obligăm a-le decuscita (elibera de mătase) 10 % din cantitatea vândută nouă, spre a însemna semințe curățite. Curățirea o vom face cu cele mai moderne mașini. o o o

(95) 10—13